



Samen beslissen met ouderen in de langdurige zorg thuis: *Fase 2 afgerond!*



Bij ZZG zorggroep is eind 2024 een project gestart om te onderzoeken hoe de methodiek **Persoonsgericht Samen Beslissen met ouderen** in de langdurige zorg thuis kan worden ingevoerd. De deelnemers uit de focusgroepen zijn positief:

“Ik voer het gesprek bewuster en merk dat ik beter aansluit bij wat cliënten echt belangrijk vinden.”

Fase 2 (van de 4) is nu afgerond: hoog tijd voor een update!

WAT IS PERSOONSGERICHT SAMEN BESLISSEN?

Bij Persoonsgericht Samen Beslissen met ouderen gaat het erom dat ouderen, naasten en zorgverleners samen keuzes maken over zorg en ondersteuning. Het verschil met het ‘gewone’ Samen Beslissen is dat het uitgangspunt niet de ziektes/aandoeningen zijn van de cliënt, maar juist wat ertoe doet in iemands leven. De focus is dus anders. De oudere heeft zich thuis voorbereid door het invullen van een speciale vragenlijst: de Samen Beslis Hulp. In een gestructureerd gesprek volgt de zorgverlener vier fases waarin samen beslissingen worden genomen over wat er nodig is aan zorg en ondersteuning.

WAAROM IN DE LANGDURIGE ZORG THUIS?

Op basis van onderzoek bij poli's Geriatrie én bij huisartsenpraktijken, blijkt dat het werken volgens deze methodiek betere gesprekken oplevert. Daarnaast kom je als zorgprofessional sneller to the point en levert het meer werkplezier op.

Zou deze methodiek ook toe te passen zijn in de langdurige zorg thuis? Om te onderzoeken hoe deze aanpak werkt in de langdurige zorg thuis en wat de effecten daarvan zijn, is daarom eind 2024 een project gestart – met subsidie van ZonMw – bij ZZG zorggroep, samen met HAN, Vilans en Radboudumc.

[Lees meer: Samen Beslissen, wijkverpleging aan zet!](#)

PERSOONSGERICHT SAMEN BESLISSSEN: WIJKVERPLEGING AAN ZET!

Met: enthousiaste Wijkverpleegkundigen, VIG-ers en ZorgTrajectBegeleiders uit
ZZG zorggroep teams wijkverpleging LZ - Heumen, Wijchen en Groesbeek

Waardevolle zorg?
Meer ouderen, minder zorgverleners?
Werkplezier?

FASE 1

Het kernteam gaat aan de slag om de Samen Beslis Hulp en de E-learning voor Samen Beslissen aan te passen voor de wijkverpleging. Elke zorgverlener werkt samen met een maatje uit het eigen team. Zij volgen zelf de E-learning en testen de Samen Beslis Hulp bij enkele cliënten en hun naasten uit. Samen leveren we een 1e versie van de aangepaste toolbox voor de wijkverpleging op.

1

Persoonsgericht Samen Beslissen bestaat uit:

- Gespreksmodel voor zorgverleners
- Samen Beslis Hulp voor ouderen
- Implementatiewijzer

[Lees meer >](#)

PROJECT:

ZZG zorggroep:

- Gebiedsondersteuner & 3 duo's uit 3 teams

HAN, Vilans en Radboudumc:

- Onderzoek & veranderekunde
- 3 jaar
- Start 1 okt 2024

START

FASE 2

De duo's gaan aan de slag met de Samen Beslis Hulp en de E-learning in hun eigen team. Zij zijn het aanspreekpunt voor collega's die vragen hebben en werken samen met de onderzoekers van de HAN om in kaart brengen wat de ervaringen in het team en bij hun cliënten en diens naasten zijn. Zijn er nog aanpassingen nodig? De toolbox wordt aangescherpt.

2

FASE 3

In deze fase worden de Samen Beslis Hulp en de E-learning ook in de andere teams geïmplementeerd, met behulp van de toolbox. De gebiedsondersteuner is eerste aanspreekpunt voor deze teams, de ervaren duo's denken vanuit hun ervaring mee op de achtergrond met hun collega's. Binnen de eerste teams bewaken de duo's de borging van de nieuwe werkwijze en blijven ze samenwerken met de onderzoekers van de HAN die de impact van de nieuwe werkwijze onderzoeken.

3

FASE 4

In deze fase staat borgen, verspreiden en opschalen centraal. Hoe wordt de nieuwe werkwijze bij ZZG zorggroep verankerd? In het inwerkprogramma, bij het kwaliteitsbeleid en op leerplein Capp 12. Samen met de andere kernteam leden delen de duo's hun ervaringen in bijv. de Academische Werkplaats Wijkverpleging HAN en op relevante congressen of symposia. Want... zij zijn inmiddels super ambassadeurs!!

4

EINDE



Verpleegkundige in de wijk Tamara Kersten en Zorgtrajectbegeleider Mayra Pool in overleg met elkaar.

Fase 2

Wat hebben we bereikt?

In de periode september 2025 tot mei 2026 fase zijn (wijk)verpleegkundigen en zorgtrajectbegeleiders van drie teams langdurige zorg (Heumen, Wijchen 1 en Groesbeek) gestart met het implementeren van Persoonsgericht Samen Beslissen bij hun cliënten. Ze volgden hiervoor twee e-learning modules: Samen Beslissen Wijkverpleging (basis) en Samen Beslissen in de wijkverpleging bij langdurige zorg thuis (speciaal ontwikkeld voor dit project). Als hulpmiddel bij het gespreksmodel ontwikkelden we een praktisch zakkaartje met de stappen en voorbeeldzinnen. Daarnaast was er een praktische werkwijzer beschikbaar met uitleg over de inbedding van Persoonsgericht Samen Beslissen in het dagelijks werkproces (wie doet wat, wanneer, met wie en hoe?).

Cliënten bij wie een intake- of evaluatiegesprek over het zorgarrangement gepland stond, ontvingen vooraf de Samen Beslis Hulp. Zo konden zij zich goed voorbereiden op het gesprek. Omdat veel cliënten in de langdurige zorg dementie hebben, ontwikkelden we daarnaast een aanvullende folder voor mantelzorgers.

Deze folder had twee doelen:

1. Naasten helpen bij het samen met de cliënt invullen van de Samen Beslis Hulp.
2. Naasten tips geven ter ondersteunen bij hun rol tijdens het gesprek.

Het kernteam kwam in deze fase vier keer bijeen:

- In juni: de voorbereiding op de implementatiefase. De ambassadeurs en cliëntvertegenwoordigers dachten mee over wat praktisch haalbaar is in de uitvoering van de interventie en het onderzoek.
- In september: de ambassadeurs volgden een workshop over het verandermodel van Kotter en het Kleurdrukdenken van Caluwé. Centraal stond hun rol als kartrekker/ambassadeur van de implementatie: hoe geef ik in mijn team invulling aan deze rol en hoe neem ik mijn collega's mee?
- In december: uitwisseling van de eerste ervaringen met de implementatie en het delen van handige (logistieke) tips.
- In april: evaluatie van de implementatie op basis van focusgroepinzichten en bespreking van benodigde aanpassingen voor de volgende fase. Hieruit kwamen onder andere verbeteringen aan de Samen Beslis Hulp en de mantelzorgfolder naar voren en de behoefte aan aanvullend trainingsmateriaal naast de e-learning, om beter aan te sluiten bij de diversiteit aan leerbehoeftes van de teams.

ONDERZOEK NAAR DE HAALBAARHEID

Het doel van fase 2 was om te onderzoeken of Persoonsgericht Samen Beslissen een haalbare interventie is in de langdurige zorg thuis. De volgende vragen stonden centraal:

1. Wordt de interventie uitgevoerd zoals bedoeld?
2. Is de interventie goed uit te voeren in deze organisatie?
3. Voelen de zorgverleners zich voldoende bekwaam om de interventie uit te voeren?
4. Vinden alle betrokkenen deze interventie 'acceptabel'?
5. Wat zijn belemmerende en bevorderende factoren?

Om deze vragen te beantwoorden, zijn verschillende onderzoeksmethodieken ingezet.

De zorgverleners vulden na ieder gesprek logboeken in m.b.t. bovenstaande vragen. Deze zijn geanalyseerd en vormden de basis voor de focusgroep 'Haalbaarheid' van eind februari. De inzichten hieruit zijn inmiddels verder uitgewerkt en worden opgenomen in een wetenschappelijk artikel. In [dit artikel](#) deelt onderzoeker Janine Roenhorst alvast de belangrijkste bevindingen. Een opvallende bevinding is dat de rol van verzorgenden (VIG) bij Samen Beslissen in de praktijk veel belangrijker blijkt dan vooraf werd ingeschat door de teams. In de volgende projectfase wordt hier nadrukkelijk verder op ingezet.

Daarnaast zijn er interviews afgenomen met cliënten en naasten. De analyse hiervan loopt nog, maar we delen in [dit artikel](#) alvast enkele eerste inzichten.

ONDERZOEK NAAR DE (EERSTE) EFFECTEN

Naast haalbaarheid, willen we in dit project ook de effecten van Persoonsgericht Samen Beslissen in kaart brengen. Daar hebben we bij de drie teams dus ook onderzoek naar gedaan. Daarbij staan deze vragen centraal:

1. Sluit de invulling van het zorgarrangement beter aan bij wensen behoeften cliënt en naasten?
2. Ervaren cliënten en naasten meer eigen regie?
3. Verandert de samenstelling van het zorgarrangement?
4. Ervaren zorgverleners meer werkplezier?

Voor het beantwoorden van de eerste twee vragen gebruiken we de inzichten uit de interviews met cliënten en naasten. Daarnaast is eind mei een tweede focusgroep ('Effecten') uitgevoerd met alle zorgverleners die Samen Beslissen gesprekken hebben gevoerd. We zijn nog bezig met de analyse van deze resultaten, maar in het [interview met Janine Roenhorst](#) staan ook al wat eerste bevindingen van deze focusgroep. Ook laten [verpleegkundige Tamara Kersten](#) en [zorgtrajectbegeleider Mayra Pool](#) in vlogs zien wat Persoonsgericht Samen Beslissen voor hen betekent.

Voor het beantwoorden van vraag 3 analyseren we gegevens van ZZG zorggroep over de invulling van zorgarrangementen van de geïnccludeerde cliënten. Voor de start van de Samen Beslissen gesprekken ontvingen we een eerste uitdraai; nu fase 2 is afgerond, vragen we een tweede uitdraai op. Zo kunnen we de situatie vóór en na Persoonsgericht Samen Beslissen vergelijken.

We onderzoeken daarbij of er verschuivingen zijn in de inzet van uren zorg en uren begeleiding. Onze aanname is dat Persoonsgericht Samen Beslissen kan bijdragen aan een verschuiving van zorg naar welzijn. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat het om een kwetsbare cliëntgroep gaat en dat er meerdere factoren invloed hebben op het zorgarrangement. Dat maakt het spannend wat de data ons precies laten zien en welke conclusies we kunnen trekken over het effect van Persoonsgericht Samen Beslissen.

Vraag 4 (over werkplezier) wordt onderzocht via vragenlijsten onder zorgverleners aan het begin en einde van fase 2. Op dit moment wachten we nog op de laatste nametingen en gaan dat dan analyseren.

SAMENVATTEND HEBBEN WE NU NA DEZE 2E FASE:

- Een verbeterde Samen Beslis Hulp voor cliënten langdurige zorg thuis ([online beschikbaar](#)).
- Een verbeterde mantelzorgfolder voor naasten van mensen met dementie ([online beschikbaar](#)).
- Een uitgebreid leermenu Persoonsgericht Samen Beslissen voor teams langdurige zorg thuis, inclusief de e-learningen (online beschikbaar na fase 3).
- Een aangepaste implementatie-toolbox voor teams langdurige zorg thuis (online beschikbaar na fase 3).



[Wijk]verpleegkundigen en zorgtrajectbegeleiders in actie bij een focusgroep.

EXPERT- EN OPSCHALINGSGROEP

Als onderdeel van de afronding van fase 2 gaan we op 14 september opnieuw in gesprek met de Expert- en Opschalingsgroep. We informeren lokale, regionale en landelijke stakeholders over de resultaten van deze fase en verkennen met hen kansen voor verspreiding en opschaling van de interventie.

Daarnaast hebben we inmiddels zo'n tien workshops, lezingen en webinars verzorgd over Persoonsgericht Samen Beslissen in de langdurige zorg thuis. Dit deden we onder andere voor V&VN, de Academische Werkplaats Wijkverpleging Nijmegen, het programma Waardigheid en trots voor de toekomst en op verschillende landelijke congressen.

HOE VERDER?

Inmiddels is fase 3 van het project van start gegaan. In deze fase wordt Persoonsgericht Samen Beslissen opgeschaald naar de overige teams langdurige zorg thuis van ZZG zorggroep, begeleid door de gebiedsondersteuner.

Elk team werkt met twee kartrekkers, die worden begeleid door een buddy-ambassadeur uit de eerste drie teams. De opstartbijeenkomsten zijn in volle gang.

In de zomerperiode kunnen de zorgverleners het leermenu doorlopen, zodat zij vanaf begin september een vliegende start maken met zowel de toepassing van Persoonsgericht Samen Beslissen als het vervolgonderzoek naar de effecten. Deze fase loopt tot eind maart 2027. In deze periode werken de eerste drie teams samen met het kernteam aan de borging van Persoonsgericht Samen Beslissen in de organisatie.

VRAGEN?

Uiteraard houden we je op de hoogte van de vorderingen. Heb je vragen? Mail ons:



Annemarie Koopman

projectleider Vilans:
a.koopman@vilans.nl



Ruth Pel

bijzonder lector Samen
Beslissen met ouderen:
ruth.pel@han.nl



Fred Wolters

projectleider ZZG zorggroep:
f.wolters@zzgzorggroep.nl

Betrokken organisaties:



Met subsidie van:



ERKENDE INTERVENTIE

Persoonsgericht Samen Beslissen is een erkende interventie. De interventie is beoordeeld door een onafhankelijke commissie. Zij hebben de interventie erkend als goed onderbouwd. Dit betekent dat de aanpak duidelijk is beschreven. Ook is de aanpak goed uitvoerbaar en gebaseerd op praktijkervaringen. Er wordt uitgelegd waarom de aanpak waarschijnlijk werkt. Hierbij is gebruik gemaakt van wetenschappelijke theorieën en onderzoek.